

Bijlage 2**VERSLAG BESTUUR 2012 / 2013****I. Inleiding/ inzet**

Het afgelopen jaar (oktober 2012 - oktober 2013) was opnieuw een jaar met veel activiteiten. Het Jaarcongres, drie themabijeenkomsten, diverse bijeenkomsten van de VVR werkgroepen en verschillende adviezen en commentaren, schriftelijk maar ook via de media zijn enige voorbeelden (zie verder bijgevoegde activiteitenlijst).

Twee succesvolle ontwikkelingen worden hier alvast uitgelicht.

Na vier jaar schriftelijke en mondelinge inzet van de VVR en anderen om de verplichte registratie van alle prostituees te voorkomen, heeft dit jaar tot succes geleid. De Eerste Kamer heeft een motie aangenomen waarin de minister V&J wordt verzocht met een novelle te komen waarin de verplichte registratie en de vergewisplicht van klanten niet zijn opgenomen.

Ook de jarenlange inzet van de VVR en de FNV voor een betere rechtspositie van dienstverleners aan huis (huishoudelijk werkers e.d.) leidde dit jaar tot nieuwe kansen. Op 1 juli jl. is het verdrag Decent Worker for Domestic workers van de ILO in werking getreden. Nederland moet dit verdrag nog bekrachtigen. De Commissie Kalsbeek is ingesteld door de minister SZW om hem te adviseren over positieverbetering van huishoudelijk werkers en de gevolgen van goedkeuring van genoemd verdrag. De VVR zal binnenkort haar expertise inbrengen. Ons boek "Een baan als alle andere" is natuurlijk al onder de aandacht van de Commissie Kalsbeek gebracht.

In het jaarplan 2012-2013 had het bestuur zich voorgenomen om zich naast de meer gebruikelijke activiteiten te richten op vier belangrijke onderwerpen. Deze zijn allemaal ter hand genomen. Zoals in het vorige Jaarplan ook vermeld, loopt het bestuur tegen de grenzen aan van wat van een vrijwilligersorganisatie mag worden verwacht. In de loop van het jaar ving master studente Elise Ketelaars aan met het verrichten van ondersteunende werkzaamheden voor het bestuur. Per augustus is zij opgevolgd door Jasmin Lagziel.

Inzet op prioriteiten**1. Extra ondersteuning van de werkgroepen**

Het bestuur heeft eerst een notitie met bespreekpunten geconcipieerd om te bespreken met de coördinatoren en actieve leden van de werkgroepen. Dat zal op 3 oktober 2013 gebeuren. Het bestuur hoopt daar tijdens de jaarvergadering over te kunnen berichten.

2. Oprichting van een 'Schrijverspool'

Om meer publiciteit te genereren over de (rechts)positie van vrouwen en het bestaan van de VVR is op 4 oktober 2012 een Schrijverspool opgericht. Begin 2013 zijn verdere afspraken gemaakt. Er is tevens een schrijfcursus gegeven. De deelnemers richten zich in 2013 op met name het Marokkaanse personen- en familierecht. Ook de in november 2013 te houden themabijeenkomst "Partnergeweld en echtscheiding: en het kind dan?" zal in een artikel verder worden behandeld.

3. Versterken van de contacten en samenwerking met andere organisaties

De banden met het Proefprocessenfonds Clara Wichmann (PPF) zijn verder aangehaald. Tussen beide besturen is een overleg geweest over de activiteiten en samenwerking. De beide voorzitters hebben regelmatig contact.

Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met vrouwenorganisaties, waaronder de politieke vrouwenorganisaties. De voorzitter zal binnenkort het Politieke Vrouwenoverleg, het overleg van de politieke vrouwenorganisaties, bijwonen.

Deze gesprekken hebben ons meer zicht gegeven op de (on)mogelijkheden voor het samen optrekken en elkaar te informeren over actuele onderwerpen op het gebied van vrouw en recht. Waar nodig zullen deze contacten worden benut.

4 Voorbereiding van het 10-jarig bestaan van de VVR in 2014

Het bestuur heeft inmiddels eerste besprekingen gewijd aan dit lustrum. Het bestuur is voornemens binnenkort een lustrumcommissie in te stellen.

II. Bestuur

Tijdens de ALV op 11 oktober 2012 zijn Annemiek Goes, Annejet Swarte, José Bosman en Charlotte Phillips afgetreden als bestuurslid. Van hen werd op verschillende momenten gepast afscheid genomen.

Mehtap Erdam werd met algemene stemmen herbenoemd.

Riek Vilters en Cathrijn Haubrich hebben zich als kandidaat gemeld en zijn eveneens bij acclamatie benoemd.

Het bestuur telde in dit bestuursjaar zeven leden: Mieke van der Burg, Leontine Bijleveld, Mehtap Erdem, Cathrijn Haubrich, Elif Söylemez, Riek Vilters en Marjan Wijers.

Voor het eerst sinds een aantal jaren telt het bestuur dus minder dan het statutair vastgelegde maximum van negen.

De taken zijn als volgt over de bestuursleden verdeeld:

- Mieke van der Burg, voorzitter, pr-taken, contacten PPF en vrouwenorganisaties, Netwerk Gelijke Behandeling, lobby wetsvoorstel regulering prostitutie, nieuwe vakantiewetgeving;
- Leontine Bijleveld, penningmeester, web redactie, nieuwsbrieven, contactpersoon werkgroep Sociaal en Europees recht, Netwerk VN-Vrouwenverdrag, projectgroep deeltijders aan huis;
- Cathrijn Haubrich, secretaris, ledenbeleid;
- Elif Söylemez, coördinator en contactpersoon werkgroep Personen- en Familierecht
- Marjan Wijers, contactpersoon werkgroep Migratierecht, lobby wetsvoorstel regulering prostitutie, Netwerk VN-Vrouwenverdrag;
- Riek Vilters, contactpersoon werkgroep Huiselijk en Seksueel Geweld, Schrijverspool, publiciteit en persberichten;
- Mehtap Erdem: contacten met hogescholen en universiteiten, activiteiten tbv werkgroep personen- en familierecht.

Het bestuur heeft dit bestuursjaar zeven maal een reguliere bestuursvergadering gehouden en één maal een vergadering gewijd aan het aanstaande lustrum in 2014.

Daarnaast regelt het bestuur veel via de email. Het wisselen van stukken, het leveren van commentaar en het maken van afspraken gebeurt zo veel sneller en soms ook accurater dan wanneer alleen op de reguliere vergaderingen zou kunnen worden gecommuniceerd.

Het bestuur heeft bij de nieuwe samenwerkingsorganisatie *Atria* voor de “Aletta van Nu”-prijs ons lid Shirin Musa voorgedragen, met succes! Op 28 januari 2013 werd de prijs aan haar uitgereikt. Als oprichter van FFF (Femmes for Freedom) – de organisatie die opkomt voor de rechten van vrouwen om te kunnen scheiden zonder gevangen te blijven in een religieus huwelijk- had zij deze prijs werkelijk verdiend.

Er komen geregeld individuele hulpvragen binnen via de website van de VVR. Over heel 2012 waren er 18 individuele hulpvragen b, over 2013 t/m augustus 8 hulpvragen . De meeste vragen betreffen personen- en familierecht. De verzoeken om informatie kunnen worden doorspeeld naar de werkgroepen. Indien het echter vragen zijn om bijstand of advies, dan wordt gewezen op de namen van leden, die zich op de website van de VVR presenteren als rechtshulpverleners met hun eigen deskundigheid.

III. Opiniërende stukken, commentaren en andere activiteiten

Bij diverse gelegenheden heeft het bestuur de opvattingen van de VVR onder de aandacht gebracht van publiek en politiek. Een aantal keren is de regeling financiële vergoedingen hiervoor opengesteld (zie ook de notitie met de tweede evaluatie van de regeling, Bijlage 8). Alle hierna genoemde stukken en artikelen zijn te raadplegen op de VVR website (onder *Opinie VVR* of *opinie leden*).

Rechtspositie deeltijd huishoudelijk personeel

Op 27 januari 2013 is er een brief aan minister Asscher (SZW) gezonden over de in te stellen adviescommissie huishoudelijk personeel. De VVR wees daarbij onder meer op het feit, dat het gevraagde advies slechts de mogelijke ratificatie van het ILO verdrag 189 betrof, terwijl er nog andere reeds geratificeerde verdragen relevant zijn voor de problematiek van deeltijd huishoudelijk personeel. De VVR verzocht daarom om ook deze andere internationale verdragen eveneens in de adviesopdracht op te nemen.

De Adviescommissie Kalsbeek is uiteindelijk op 17 mei 2013 ingesteld. De VVR heeft het boek *Een baan als alle andere*

naar alle commissieleden gestuurd. Binnenkort vindt er een hoorzitting plaats waarbij de VVR aanwezig zal zijn.

Wetsvoorstel regulering prostitutie

Eind oktober 2012 leek het er op dat dit wetsvoorstel geen doorgang zou vinden. Minister Opstelten had de EK immers meegedeeld zich te beraden op het wetsvoorstel toen vrijwel de gehele Kamer zich zeer kritisch had uitgelaten over met name de verplichte registratie van prostituees en de vergewisplicht voor klanten.

Op 28 februari 2013 heeft NRC Handelsblad een artikel van Marjan Wijers gepubliceerd: *“Straffen hoerenlopers helpt vrouw niet”*, mede als reactie op de Zweedse aanpak.

In maart 2013 bleek echter dat minister Opstelten het wetsvoorstel regulering prostitutie weer in de Eerste Kamer wilde agenderen door het beantwoorden van de vele kritische vragen die in oktober 2012 door EK-leden waren gesteld. Dit vergde een onverwijld brief naar de Eerste Kamer, die op 25 maart 2013 werd verzonden. De VVR stelde vast, dat de Minister schromelijk tekort was geschoten in een adequate beantwoording van de kritische vragen. Nogmaals voerde de VVR wel werkbare alternatieven aan. Op 24 mei werd een uitvoeriger brief gezonden. Daarbij legde de VVR de vinger op het selectief ‘winkelen’ van de Minister uit de resultaten van de evaluaties uit 2002 en 2007. De Eerste Kamer was niet overtuigd van de argumenten van de minister, zeker niet met betrekking tot de vergewisplicht van klanten. De slotfase naderde.

Op 2 juli heeft de VVR nogmaals naar de Kamerleden gereageerd op het splitsingsvoorstel van de Minister (schrappen van de vergewisplicht). De VVR constateerde dat door het wegstrepen van het verificatiegebod aan hoerenlopers, de algemene registratieplicht van prostituees feitelijk overbodig was geworden.

Op 8 juli is via een motie de stemming over het Wetsvoorstel aangehouden en de Minister verzocht met een nieuw wetsvoorstel (novelle) te komen waarin de registratieplicht voor prostituees noch de vergewisplicht van klanten is opgenomen. Vier jaar strijd en lobby van (onder meer) de VVR heeft eindelijk succes gehad!

Hoofdlijnenbrief Emancipatie 2013-2016

Later dan oorspronkelijk de bedoeling was, verscheen eind april 2013 de Hoofdlijnenbrief Emancipatie 2013-2016. Het was de bedoeling geweest reacties op deze brief gezamenlijk met andere organisaties in een symposium voor te bereiden, waarvoor ook Tweede Kamerleden zouden worden uitgenodigd. Maar nu de brief zo laat was verschenen en men het Algemeen Overleg over de brief al op 13 juni had gepland, heeft de VVR het initiatief genomen tot een gezamenlijke reactie met andere vrouwenorganisaties. Daarnaast heeft de VVR een eigen commentaar met meer juridische accenten naar de leden van de vaste commissie verzonden. Na het AO, waar de VVR op de publieke tribune vertegenwoordigd was, is er op 18 juni nog een gezamenlijke brief aan de Tweede Kamer uitgegaan voorzien van een nieuwe motietekst.

Jaarcongres 2012 “Sekseverschillen in gezondheidszorg discriminerend?”

Het Jaarcongres 2012 was gewijd aan de gezondheidszorg en vrouwen. De achtergrond, inhoud en betekenis van artikel 12 VN Vrouwenverdrag, kortom de verdragsverplichtingen, werden toegelicht. Vervolgens kwam de vraag aan bod wat het effect van deze verplichtingen en rechten in de praktijk is, met name bij de cardiologie en gezondheidszorg voor ‘ongedocumenteerde’ vrouwen en asielzoeksters. De drie sprekers mr. dr. Brigit Toebes, Professor dr. Toine Lagro-Janssen en dr. Marianne Schoevers hebben deze aspecten op een boeiende wijze toegelicht, waarna een levendige discussie met de zaal plaatsvond. Het verslag is te vinden op de website van de VVR. Inmiddels geniet dit thema brede belangstelling van WomenInc en ook bij de minister staat dit thema hoog op de agenda.

VN-Vrouwenverdrag/CEDAW

Op 29 november 2012 vond in Nieuwspoort een publieksbijeenkomst plaats over de uitvoering van het VN-Vrouwenverdrag. De organisatie was in handen van Vluchtelingenorganisaties Nederland, het Netwerk VN-Vrouwenverdrag en de VVR. CEDAW-lid Violeta Neubauer was uitgenodigd om het oordeel van het CEDAW-comité toe te lichten over de tussenrapportage van de Nederlandse regering over Geweld tegen Vrouwen en Mensenhandel. Het CEDAW-Comité achtte deze rapportage onvoldoende en verwacht medio 2013 aanvullende informatie. Leontine Bijleveld hield, als voorzitter van het Netwerk VN-Vrouwenverdrag een betoog over de andere aanbevelingen van het CEDAW-Comité uit 2010, dat eveneens op onze website is gepubliceerd.

Op 3 december 2012 publiceerde het Netwerk Vrouwenverdrag een persbericht over de onvoldoende aanpak van huiselijk geweld in Nederland.

SGP en passief kiesrecht van vrouwen

Na diverse artikelen in kranten en tijdschriften te hebben geschreven, hebben de VVR en het Proefprocessenfonds gezamenlijk bij brief van 25 februari 2013 bij de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor de nalatigheid van de Nederlandse regering om maatregelen te treffen tegen de SGP vanwege hun verbod voor vrouwen om hun passieve kiesrecht te kunnen uitoefenen. Zij boden aan om een kant en klaar amendement aan te leveren ten behoeve van de behandeling van de aanpassing van de Kieswet, dat begin maart 2013 in de Kamer zou worden behandeld. Hiervan heeft de Kamer helaas geen gebruik gemaakt.

Het onderwerp werd in augustus jl. weer actueel door de kandidaatstelling van een vrouw als lijsttrekker van de SGP voor de gemeenteraadsverkiezingen 2014 in Vlissingen.

Onderzoek Huwelijkse gevangenschap

De VVR heeft zich eind 2012 beschikbaar gesteld om als partner deel te nemen aan onderzoek naar huwelijkse gevangenschap in Nederland. De Universiteit van Maastricht heeft voor dit onderzoek subsidie aangevraagd bij het NWO (de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek). Onlangs heeft het NWO subsidie beschikbaar gesteld zodat het project van start kan gaan.

De Universiteit van Maastricht zal empirisch onderzoek naar de aard van de problematiek van huwelijkse gevangenschap en naar de juridische instrumenten die ingezet kunnen worden om huwelijkse gevangenschap te voorkomen en aan te pakken. Dit onderzoek neemt vier jaar in beslag. De financiële middelen van onze vereniging zijn ontoereikend om het onderzoek mede te kunnen financieren. De VVR zal assistentie in natura verlenen bij diverse activiteiten in de loop van de komende jaren. Andere partners zijn: het Proefprocessenfonds, Femmes for Freedom (FFF) en Atria.

Mensenrechtenrapportage 2012

De VVR heeft bijgedragen aan de consultatie van het College voor de Rechten van de Mens voor de Mensen voor de Jaarrapportage 2012 over mensenrechtensituatie in Nederland. De volgende onderwerpen zijn aangesneden: loondoorbetaling voor de zieke alfa-hulp, privacy vs registratie prostituees, afzien van maatregelen tegen de SGP en het feit dat de IND beleid niet aanpast aan uitspraken van het EHVJ en EHRM. Voorts heeft de VVR bijgedragen aan de inbreng van het Netwerk VN-Vrouwenverdrag op de onderwerpen huiselijk geweld en mensenhandel (naar aanleiding van de kritiek van het CEDAW-Comité).

Rechtspositie vertrouwenspersonen bij ongewenst gedrag

Op 4 april 2013 werd een zeer succesvolle debatbijeenkomst gehouden over de rechtspositie van vertrouwenspersonen met betrekking tot (seksuele) intimidatie en ander ongewenst gedrag. Deelnemers konden de handelseditie van het proefschrift van VVR-lid Carla Goossen tegen een sterk gereduceerde prijs aanschaffen. Er waren circa 40 deelnemers. Een van de conclusies was dat vertrouwenspersonen rechtsbescherming zouden moeten genieten vergelijkbaar met ondernemingsraadsleden. Niet zelden betreft de klacht namelijk het management van de organisatie. De VVR onderneemt op dit moment actie richting Tweede Kamer. Het verslag van de debatbijeenkomst is te raadplegen op onze website onder Opinies/Verslagen.

Economische gevolgen van huwelijk en echtscheiding

Rights4Change zocht samenwerking met de werkgroep personen- en familierecht voor een bijeenkomst over de nieuwe algemene aanbeveling van het CEDAW-Comité over de Economische gevolgen van huwelijk en echtscheiding. Met deze aanbeveling geeft het CEDAW-Comité een andere duiding van art. 16 van het VN-Vrouwenverdrag. De bijeenkomst, mede georganiseerd door het Netwerk VN-Vrouwenverdrag, vond plaats op 19 juni 2013. Een verslag is op vrouwenrecht.nl te vinden onder Opinies/Verslagen. In het najaar van 2013 zal een vervolgbijeenkomst plaatsvinden.

IV. Werkgroepen/projectgroepen

De VVR kent vier werkgroepen en een projectgroep.

De jaarverslagen van de werkgroep Sociaal en Europees recht en die van de werkgroep Seksueel en Huiselijk geweld zijn als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd.

De werkgroep Personen- en Familierecht heeft zich in dit verslagjaar uitsluitend kunnen bezig houden met de bijeenkomst over de economische gevolgen van huwelijk en echtscheiding (zie hiervoor).

De Werkgroep Migratierecht heeft eind september 2012 een zeer goed bezochte bijeenkomst over aanscherping in regelgeving op het gebied van gezinsmigratie gehouden en in komende november is een interessante bijeenkomst over mensenhandel gepland.

De projectgroep Deeltijders aan huis heeft zich in dit verslagjaar vooral geoccupeerd met het ondersteunen van de procedure over de zieke alfahulp in hoger beroep en met de eerdergenoemde brief over de rechtspositie deeltijd huishoudelijk personeel.

V. Leden, ledenwerving

Over het jaar 2012 daalde het aantal leden van de VVR licht van 137 naar 132 leden (5%). Verheugend is dat over 2013 t/m augustus zich weer 13 nieuwe leden hebben aangemeld. Geconstateerd kan worden dat het aantal leden blijft variëren tussen de 130 en 150.

VI. Website en nieuwsbrieven

De problemen met de webhosting en het webbeheer zijn in de verslagperiode opgelost. Vrouwenrecht.nl kent nu een gebruiksvriendelijker CMS, waardoor VVR- commentaren, persberichten e.d. sneller gepubliceerd kunnen worden.

In de verslagperiode zijn maar liefst acht digitale Nieuwsbrieven naar de leden verzonden. Door het nieuwe CMS bleek dat verschillende leden door gewijzigde of foutief ingevoerde email-adressen verstoken waren geweest van de Nieuwsbrief. Dit is allemaal op orde aan het eind van het verslagjaar.

Slechts een minderheid van de leden heeft helaas tot nu toe een wachtwoord aangevraagd waarmee toegang verkregen kan worden tot het ledengedeelte van de website.

VII. ANBI

De VVR is sinds 2010 door de belastingdienst erkend als Algemene Nut Beogende Instelling (ANBI). Hierdoor kunnen contributies en donaties aan de VVR als gift afgetrokken worden (met in acht neming van een drempelbedrag). In het verslagjaar heeft de belastingdienst nader onderzoek ingesteld en allerlei additionele informatie van het bestuur verkregen. De ANBI-status is verlengd onder de voorwaarde dat het bestuur bij de volgende statutenwijziging in art. 17 lid 2 opneemt dat een eventueel batig saldo ten goede zal komen aan een als ANBI-erkende instelling die zoveel mogelijk in overeenstemming is met het doel van de vereniging.

VIII. Contacten/samenwerking met andere organisaties/netwerken

Proefprocessen fonds

Het bestuur onderhoudt structureel contact met het Proefprocessenfonds via periodiek overleg tussen de voorzitters met name over mogelijke proefprocessen. Overleg is gaande over mogelijk proefprocessen tegen de gemeenten Utrecht en Amsterdam over vormen van registratie. Het proefproces over de – ook naar het oordeel van de CGB - discriminatoire afwijzing van een kandidaat voor een UD- functie op grond van haar geslacht heeft op 13 maart 2013 geleid tot negatieve uitspraak. Positief is echter dat de rechter een vermoeden van onderscheid naar geslacht heeft vastgesteld. De rechter heeft vervolgens geoordeeld dat de UvA er in is geslaagd dit vermoeden te weerleggen en de vordering afgewezen.

Verder is op 8 maart 2012 gezamenlijk een weblog gelanceerd dat als meldpunt fungeert voor sollicitatie- en bevorderingsprocedures bij de universiteit waar vrouwen worden benadeeld. Vrouwen kunnen melding maken van hun ervaring. Binnenkort zal dit tot een afronding komen. Op dit moment wordt gewerkt aan een overzicht van jurisprudentie van het afgelopen jaren die van belang is voor de rechtspositie van vrouwen. Getracht wordt dit artikel te publiceren in het NJB ("Staat van het Recht").

Tenslotte vieren beide organisaties een lustrum dit en volgend jaar. Er vindt overleg plaats over de mogelijkheid om eventueel op enkele onderdelen deze lustra samen te vieren.

Andere organisaties

In vervolg op de gesprekken die vorig jaar met diverse vrouwenorganisaties zijn gevoerd om te komen tot (intensivering van de samenwerking, zijn in 2013 gesprekken gevoerd met het Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO), de NVR en politieke vrouwenorganisaties.

Diverse activiteiten zijn dit jaar georganiseerd samen met andere organisaties, zoals hiervoor onder hoofdstuk III vermeld.

Netwerken

Vanuit het bestuur is actief deelgenomen aan het Netwerk VN-Vrouwenverdrag. Het Netwerk Gelijke Behandeling (gecoördineerd door het ministerie van BZK en inmiddels weer door SZW) lijkt ter ziele en behoeft weer een nieuwe start. Met de European Women Lawyers Association, waarin Charlotte Phillips (ex bestuurslid) zitting had, gering contact wegens tijdgesprek en andere prioriteiten. Enkele VVR leden nemen deel aan de Werkgroep feminisme en internationaal recht van de NVIR.

Het bestuur van de Vereniging voor Vrouw en Recht, Clara Wichman

September 2013